

Akademija strukovnih studija Zapadna Srbija, Odsek Valjevo

**Primeri pitanja za polaganje prijemnog ispita
predmet: Poslovna ekonomija**

Valjevo, mart 2024.

R.b.	Pitanja
1.	<p>Poslovna ekonomija predstavlja:</p> <ol style="list-style-type: none"> skup principa i tehnika, čija primena u privrednoj praksi omogućava efikasno ostvarivanje ciljeva preduzeća skup disciplina ekonomske nauke koje izučavaju poslovanje preduzeća metodološku osnovu teorijske ekonomije
2.	<p>Poslovna ekonomija proučava:</p> <ol style="list-style-type: none"> opšte probleme poslovanja svih preduzeća specifične aspekte poslovanja trgovinskih preduzeća problematiku poslovanja turističkih preduzeća
3.	<p>Ekonomija preduzeća ispoljava se u vidu:</p> <ol style="list-style-type: none"> elemenata ulaganja, elemenata rezultata, ekonomskih principa, izraza kvaliteta i faktora ulaganja i rezultata ukupnog prihoda i dohodka brojnih nosioca privređivanja
4.	<p>Privređivanje je:</p> <ol style="list-style-type: none"> stalno obnavljanje procesa proizvodnje svesna delatnost čiji je cilj što bolje iskorišćavanje upotrebnih vrednosti kojima se mogu zadovoljiti ljudske potrebe organizacija osnovana za ostvarenje ekonomskih ciljeva društva

5.	<p>Osnovni nosioci privređivanja u oblasti potrošnje su:</p> <ol style="list-style-type: none"> zanatske radnje, poljoprivredna gazdinstva, trgovačke radnje domaćinstva preduzeća
6.	<p>Preduzeće je:</p> <ol style="list-style-type: none"> skup sredstava za rad skladno povezanih u jednu celinu organizaciona celina, odnosno skup ljudi i sredstava za proizvodnju osnovni nosilac potrošnje
7.	<p>Kvantitativna usklađenost između elemenata proizvodnje ogleda se u:</p> <ol style="list-style-type: none"> odgovarajućoj srazmeri veličine radnog kolektiva s obimom sredstava za proizvodnju obezbeđenju kontinuiteta poslovanja izboru radnika odgovarajuće kvalifikovanosti
8.	<p>Strukturu preduzeća čine:</p> <ol style="list-style-type: none"> elementi ulaganja u proizvodnju elementi rezultata proizvodnje radni kolektiv, sredstva za proizvodnju, organizacija i rezultati poslovanja
9.	<p>Standardni intenzitet je onaj intenzitet koji obezbeđuje:</p> <ol style="list-style-type: none"> maksimalne utroške rada po jedinici proizvoda minimalne utroške rada po jedinici proizvoda nepromenjene utroške rada po jedinici proizvoda

10.	<p>Na trošenje osnovnog materijala utiču sledeći faktori:</p> <ol style="list-style-type: none"> zaštita na radu habanje karakteristike sredstava za rad, karakteristike proizvoda, tehnički uslovi rada
11.	<p>Amortizacija je:</p> <ol style="list-style-type: none"> novčano izraženo trošenje radne snage novčano izraženo trošenje predmeta rada postepeno smanjivanje novčano izražene vrednosti osnovnih sredstava
12.	<p>Rezultati poslovanja preduzeća mogu se izraziti preko:</p> <ol style="list-style-type: none"> tržišnih cena proizvoda nabavnih cena proizvoda fizičkog proizvoda, ukupnog prihoda i dobitka
13.	<p>Vrednosni izraz obima proizvodnje realizovanog na tržištu naziva se:</p> <ol style="list-style-type: none"> ukupan prihod dobitak profit
14.	<p>Najčešće korišćeni kriterijumi za razvrstavanje preduzeća jesu:</p> <ol style="list-style-type: none"> pojavnici oblici rezultata poslovanja preduzeća delatnost, struktura elemenata proizvodnje, veličina, vlasništvo sredstva za rad i predmeti rada
15.	<p>Prema karakteru procesa rada, preduzeća mogu biti:</p> <ol style="list-style-type: none"> proizvodna, trgovinska i finansijska radno-intenzivna i kapitalno-intenzivna industrijska, poljoprivredna, šumarska, građevinska, saobraćajna i dr.

16.	<p>Odgovornost komanditora za obaveze društva je:</p> <ol style="list-style-type: none"> neograničena i solidarna ograničena visinom njihovih uloga ne postoji
17.	<p>Akcionarsko društvo je:</p> <ol style="list-style-type: none"> oblik preduzeća koji kapital neophodan za poslovanje i razvoj pribavlja izdavanjem akcija privredni subjekt koji posluje sredstvima u društvenoj svojini privredni subjekt čije se poslovanje zasniva na kapitalu u državnoj svojini
18.	<p>Osnovna uloga organizacione strukture preduzeća je:</p> <ol style="list-style-type: none"> koordinacija ili usklađivanje poslovanja kontrola izvršavanja zadataka obezbeđenje efikasnosti poslovanja i efektivnosti privređivanja
19.	<p>Efektivnost označava:</p> <ol style="list-style-type: none"> skladan raspored materijalnih i ljudskih resursa blagovremeno izvršavanje zadataka uspešnost u ostvarivanju ciljeva poslovanja
20.	<p>Uređenost svih sistema zasniva se na:</p> <ol style="list-style-type: none"> prirodnim zakonima, čovekovo primeni prirodnih zakona i principima ponašanja društvenim zakonima čovekovo primeni društvenih zakona
21.	<p>Bitna obeležja organizacionog sistema jesu:</p> <ol style="list-style-type: none"> upravljanje, rukovođenje, izvršenje ciljevi u procesu društvene reprodukcije elementi, cilj, principi njegovog konstituisanja i ponašanja

22.	Sredstva za rad se prema tehničkim karakteristikama i nameni dele na: <ol style="list-style-type: none"> patente, licence i osnivačka ulaganja sredstva za rad u pripremi, upotrebi i rezervi alate, mašine, postrojenja, uređaje, građevine i sl.
23.	Upravljanje je proces donošenja odluka kojima se: <ol style="list-style-type: none"> određuju ciljevi, usmeravaju aktivnosti ka postizanju ciljeva i raspoređuju rezultati poslovanja obebeđuje neposredno obavljanje konkretnih zadataka na radnim mestima omogućava kontrola ostvarivanja zadataka
24.	Nosioci funkcije upravljanja su: <ol style="list-style-type: none"> svi članovi radnog kolektiva vlasnici preduzeća rukovodioci na različitim hijerarhijskim nivoima
25.	Sadržinu funkcije rukovođenja čine: <ol style="list-style-type: none"> ciljevi, aktivnosti i raspodela rezultata poslovanja poveravanje, koordinacija aktivnosti i kontrola ostvarivanja zadataka uslovi pod kojima se teži ostvarenju ciljeva
26.	Nosioci funkcije rukovođenja su: <ol style="list-style-type: none"> svi članovi radnog kolektiva vlasnici preduzeća rukovodioci na različitim hijerarhijskim nivoima
27.	Najčešće korišćeni kriterijumi za klasifikaciju sredstava preduzeća su: <ol style="list-style-type: none"> osnivačka ulaganja, novčana sredstva, objekti u izgradnji vlasništvo, nastanak i ročnost sredstava pojavni oblici, namena, faze angažovanja i izvori

28.	Prema fazama ciklusa reprodukcije u kojima su angažovana, sredstva se dele na: <ol style="list-style-type: none"> sredstva u početnom robnom obliku, tehnološkom procesu i sredstva u zalihama gotovih proizvoda sopstvena i tuđa sredstva sredstva rezervnog fonda i sredstva zajedničke potrošnje
29.	Najčešće korišćeni kriterijumi za klasifikaciju osnovnih sredstava su: <ol style="list-style-type: none"> oblici u kojima se osnovna sredstva javljaju stepen upotrebljivosti sredstava oblici i stepen upotrebljivosti sredstava
30.	U materijalnom obliku, kao osnovna sredstva su: <ol style="list-style-type: none"> privredno zemljište, dugogodišnji zasadi, stado, mašine i dr. sredstva za rad koja se aktivno koriste za obavljanje delatnosti preduzeća patenti, licence, osnivačka ulaganja
31.	Patent je: <ol style="list-style-type: none"> dozvola za korišćenje prirodnog dobra pravo pronalazača da svoj pronalazak koristi, ili ustupa drugima uz naknadu ulaganje u istraživanje i razvoj tržišta
32.	Licenca je: <ol style="list-style-type: none"> dozvola za korišćenje patenta izdatak za istraživanje i razvoj tržišta, tehnologije i proizvoda pravo da se uz naknadu koristi neko prirodno bogatstvo
33.	Prema stepenu upotrebljivosti, osnovna sredstva javljaju se u: <ol style="list-style-type: none"> pripremi i neupotrebljivom stanju pripremi, upotrebi, rezervi, neupotrebljivom stanju neupotrebljivom stanju

34.	Vrednost proizvodnje je 2.000.000 dinara, a vrednost obrtnih sredstava 500.000 dinara. Koeffcijent obrta sredstava je: a. 4 b. 0,25 c. 5
35.	Koeffcijent obrta obrtnih sredstava utvrđuje se kao odnos između: a. sume angažovanih sredstava i vrednosti ostvarene proizvodnje b. vrednosti poslovnih sredstava/vrednosti godišnje proizvodnje c. vrednosti godišnje proizvodnje/vrednosti obrtnih sredstava
36.	Prema vlasništvu, izvori sredstava dele se na: a. sopstvene, pozajmljene i ostale izvore b. poslovne i neposlovne izvore c. kratkoročne, dugoročne i trajne izvore
37.	Kada je preduzeće finansijski samostalno? a. kada preuzima tuđe obaveze b. kada je povoljan odnos između sopstvenih i ukupnih izvora sredstava c. kada ima obaveze na dugi rok
38.	Prema nastanku, izvori sredstava mogu biti iz: a. kratkoročnih i dugoročnih sredstava b. rezervnih i sredstava zajedničke potrošnje c. ulaganja osnivača, rezultata poslovanja, zajmova, stranih ulaganja i sl.
39.	U namenskom korišćenju sredstava preduzeće poštuje određene principe: a. racionalnosti, kontinuiteta i normativni princip b. produktivnosti, ekonomičnosti i rentabilnosti c. likvidnosti i solventnosti

40.	Kontrola korišćenja sredstava može biti: a. ekonomska i tehnička b. eksterna i interna c. kontrola obima i kontrola vremena
41.	Utrošci su: a. vrednosno izraženo trošenje elemenata proizvodnje b. naturalni izraz trošenja elemenata proizvodnje c. sva gotovinska plaćanja preko blagajne preduzeća
42.	Prema elementima proizvodnje koji se troše, utrošci se dele na: a. utroške predmeta rada i utroške sredstava za rad b. utroške osnovnih i utroške obrtnih sredstava c. utroške materijala, utroške sredstava za rad i utroške radne snage
43.	Utrošci materijala su: a. količine upotrebnih vrednosti materijala utrošene u proizvodnji b. vrednosno izraženo trošenje materijala c. sva namenska i nenamenska trošenja u preduzeću
44.	Troškovi su: a. ostvareni izdaci u preduzeću b. naturalni izraz utroška elemenata proizvodnje c. novčani izraz utroška
45.	U zavisnosti od promena obima proizvodnje, troškovi se dele na: a. pojedinačne i zajedničke troškove b. fiksne i varijabilne troškove c. troškove sitnog inventara i alata
46.	Kalkulacija je: a. postupak raspoređivanja varijabilnih troškova na nosioce b. postupak raspoređivanja marginalnih troškova na nosioce c. postupak raspoređivanja ukupnih troškova na nosioce

47.	<p>Dodatna kalkulacija koristi se za raspoređivanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. indirektnih troškova na heterogene proizvode b. troškova na homogene proizvode ili usluge c. indirektnih troškova kada se proizvodi više srodnih proizvoda
48.	<p>Koeficijent angažovanja sredstava utvrđuje se kao odnos između:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. angažovanih sredstava i fiksnih troškova b. varijabilnih troškova i angažovanih sredstava c. sume angažovanih sredstava i vrednosti ostvarene proizvodnje
49.	<p>Dobitak preduzeća je:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. neto rezultat poslovanja preduzeća b. novčani izraz obima proizvodnje koji je prodat na tržištu c. odnos između akumulacije i angažovanih sredstava
50.	<p>Rentabilnost predstavlja:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. zahtev da se ostvare maksimalni rezultati uz minimalna ulaganja b. princip minimalnog trošenja osnovnih sredstava u procesu poslovanja c. zahtev da se ostvari što veći dobitak sa što manjom sumom angažovanih sredstava

Od ponuđenih odgovora uvek je samo jedan odgovor tačan. Tačni odgovori nose 1,5 poena, a u slučaju pogrešnog odgovora ne dobijaju se negativni poeni.

Literatura za pripremu prijemnog ispita, predmet *Poslovna ekonomija*:

1. Božidar Stavrić, Blagoje Paunović, Petar Bojović, – *Poslovna ekonomija za I razred ekonomske škole*, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Beograd, 2008. i novija izdanja.